

Proloog

Rode Rivier, Kentucky
juli 1765

Op het pad naar de rivier stond Morrow even stil om haar voorhoofd af te vegen met de zoom van haar linnen hemd. Het was juli en hier in Kentucky was het bos zo heet als een oven; de bladeren van de olmen, eiken en platanen krulden om bij gebrek aan water en onder haar blote voeten was de aarde verdroogd tot fijn stof. Zelfs de rivier leek wel een warm bad; het wateroppervlak was onbewogen en glad als groen glas. Ze was achter haar grote broer Jessamyn aan gelopen om te zwemmen, maar nu werd ze opgehouden door een schat van wilde druiven langs de kant van de rivier.

‘Morrow, niet zo treuzelen,’ riep Jess over zijn schouder.

Ze propte haar mond vol druiven en vulde daarna haar zakken voor hem. Hij grijnsde dankbaar.

‘Sjonge, ze zijn zo groot als knikkers... of handelskralen,’ riep hij uit en at er gulzig van. ‘Denk je dat ma nog druiven wil hebben om jam te maken?’

‘We kunnen na het zwemmen nog wel wat voor haar plukken,’ zei ze terwijl ze haar hemd uittrok en aan een doornstruik hing.

Jess schoot in de lach toen hij naar haar keek. ‘Morrow Mary Little, je bent zelf net zo dik als een druif. En zo wit dat het pijn doet aan mijn ogen.’

Ze was inderdaad mollig. Volgens pa was ze stevig, zoals de meeste mensen van de familie Little. Hoewel ze al vijf was, was ze haar babyvet nog altijd niet kwijt, en alleen haar gezicht, handen en voeten waren bruin. De rest van haar lijf was melkwit.

Ze grinnikte om zijn plagerij. ‘Jij bent zo mager dat ik dwars door je heen kan kijken. En je bent zo bruin als gebakken spek.’

Hij was nog maar tien, maar hij werkte als een man: samen met pa zorgde hij voor de tabaksplanten en de maïs, terwijl zij meestal met haar kleine zusje liep te sjouwen en ma hielp bij het spinnen. Nu gaven ze elkaar een hand en sprongen van hun lievelingsrots de rivier in, met een grote plons. Eindelijk verkoeling. Glimlachend kwamen ze weer boven, blij dat ze van het veld en van het gezeur van Euphemia af waren.

Morrow draaide rondjes in het water. ‘Lekker hè...’ begon ze.

Maar Jess’ glimlach was verdwenen. Hij stak zijn hand op zoals pa soms deed om hun het zwijgen op te leggen. Verbaasd keek ze om zich heen. Maar haar broer keek niet rond; hij luisterde. Achter het lawaai van de gaaien, de grillige kreten van de rode kardinalen en het fluisteren van de wind, dwars door de trillende hitte en het dichte bos heen, klonk een alarmerend geluid. Gegil en gekrijs in de klamme lucht.

Plotseling begon Jess naar de kant te waden. Morrow volgde, maar hij draaide zich om met een vreemde, verhitte uitdrukking op zijn sproetige gezicht. ‘Blijf zitten waar je zit en verroer je niet tot ik terug kom.’

Ze keek hoe het bos hem opslokte en ging in het ondiepe water zitten omdat ze niet op haar trillende benen kon staan en niet naar het gegil en gekrijs in de verte kon luisteren. Met haar handen over haar oren wachtte ze af. Toen het water koud werd, liep ze over het pad terug naar hun blokhut, zonder aan

haar jurk te denken. Poedelnaakt vluchtte ze de stille open plek van hun blokhut op. Aan de stand van de zon zag ze dat het bijna tijd was voor het avondeten. Maar waar was ma, die riep dat ze moest binnenkomen? Waar was het geluid van de bijl van pa die hout kloofde? Waar was Jess die haar eraan herinnerde dat ze de koe de bel om moest doen voordat hij haar losliet in de weide? Zelfs het gejammer van haar kleine zusje miste ze.

Het droge, bruine gras knisperde onder haar blote voeten. Op de verandatrapp lag Euphemia, slap als een weggegooide pop. De ondergaande zon scheen in de wijd geopende, blauwe ogen van haar zusje, maar Euphemia huilde niet en knipperde niet met haar ogen. Was ze gevallen? Had ze zich pijn gedaan? Morrow keek om zich heen. Waar was ma? Nu ontdekte ze de omgevallen karnton en wateremmer bij de deur van de blokhut. Haar adem kwam met horten en stoten. Een onzichtbare hand leek haar naar de deur toe te trekken, maar ze zag dat ze dan over Euphemia heen zou moeten stappen en dat kon ze niet.

Het zweet liep over haar gezicht, maar toch begon ze te bibberen alsof het winter was, met haar blik gericht op de open deur. Verwoed keek ze om zich heen op zoek naar ma en Jess en pa. Ook Digger had hier moeten zijn om hen te waarschuwen met zijn geblaf en haar welkom te heten. Zodra ze dat dacht, zag ze zijn harige lijf onder de rozenstruik aan de zijkant van de blokhut liggen, met een pijl erdoorheen.

Een indianenpijl.

Met een kreet sprong ze over Euphemia heen en rende de overhoop gehaalde blokhut in. Ma was in elkaar gezakt boven haar spinnewiel, maar Morrow kon niet bij haar komen, want overal lagen versplinterde meubels, glasscherven en kapotte lappendekens in de weg. Donsveertjes uit het matras waarop ma altijd zo trots geweest was, vlogen in het rond door de tocht van de openstaande deur. Zacht en bijna even wit als sneeuwvlokken dwarrelden ze rondom Morrow neer. Terwijl

ze daar stond, deed haar hart pijn, zo veel pijn dat ze dacht dat het zou barsten.

‘Morrow!’

Hardhandig werd ze opgetild en bij het misselijkmakende tafereel vandaan gehaald. Pa droeg haar naar de schuur, weg van het bloed en de stank van de dood en al hun verscheurde spullen. Maar hij kon de gruwelijke herinnering niet wegnemen. En hij kon ook niet uitleggen waarom de Almachtige het allemaal had laten gebeuren.

1

Fort Pitt, Pennsylvania
juni 1778

Met trillende handen haalde Morrow een beschilderde papieren waaier tevoorschijn en herinnerde zich het gezicht dat haar tante zojuist trok toen ze aan boord ging. Een blik vol afgrijzen, alsof ze niet in een platbodem, maar in een doodskest gestapt was. Of misschien had tante Etta berouw dat ze haar nichtje in zijde uitgedost had, gezien de tabakpruimende matrozen aan de roeiriemen.

Van onder de brede rand van haar strohoed bekeek Morrow beschroomd het dek. Zou ze de enige vrouw aan boord zijn? En waar was haar begeleider?

Ze tuurde de gammele aanlegsteiger af op zoek naar de man die haar vader had ingehuurd om haar veilig van Fort Pitt naar Kentucky te brengen. Ondanks het felle zonlicht in haar ogen had ze niet veel tijd nodig om hem te vinden. Tussen alle mensen aan de waterkant viel één man meteen op en hij kwam regelrecht naar haar toe. Hij was net zo gekleed als vrijwel alle andere kolonisten die ze zag, maar het gezag dat hij uitstraalde, maakte elke introductie overbodig. Alleen Ezekial Click kon een menigte uiteen laten wijken als de Rode Zee.

‘Kapitein Click!’ riep iemand.

De pionier wuifde afwerend en liep met grote stappen door in haar richting; zijn mocassins maakten korte metten met de lange plank die van de kade naar het schip leidde, boven het groene water dat vandaag zo glad was als een dansvloer. Algauw stond hij voor haar. Zijn lange geweer was gericht op de stralend blauwe hemel. Hij was magerder en verweerder dan ze zich herinnerde en hij droeg een lang linnen hemd met franjes die over zijn hertenleren broek hingen. Zijn lange, stroblonde haar en zijn wenkbrauwen waren gebleekt door de zon en zijn bontviltten hoed, versierd met een kalkoenveer, stond zwierig scheef. In zijn gebruide gezicht vielen de felblauwe ogen meteen op; hij bekeek haar onderzoekend. ‘Bent u misschien juffrouw Morrow Mary Little?’

‘Inderdaad.’ Gecharmeerd door het feit dat hij haar volledige naam gebruikte, maakte ze een reverentie voor hem, wat hem zichtbaar amuseerde.

‘Het is jaren geleden dat ik u voor het laatst zag.’ Zijn stem was diep en aangenaam, maar ook gezaghebbend. Ze deed haar best om hem niet aan te gapen, maar het ging vanzelf. Dit was de man die hen jaren geleden naar de wildernis van Kentucky gelokt had. Als quaker en pionier leek hij een zwak te hebben voor predikanten als haar vader. Juist vanwege alle schurken en schavuiten die hem volgden naar het westen, konden de nieuwe nederzettingen in Kentucky de beschaafde invloed van een prediker wel gebruiken, had hij gezegd. Daarom waren ook zij hem gevolgd, en eigenlijk volgden ze hem nog steeds, bedacht Morrow nu.

‘Van die tocht zult u zich weinig meer herinneren, denk ik,’ zei hij peinzend en verschoof zijn geweer naar zijn andere arm.

Ze bloosde en richtte haar blik weer op de rivier. ‘Alleen de paardenvliegen en de hitte.’

Maar terwijl ze dat zei, werd ze overvallen door een bitterzoete golf van herinneringen. Ze zag weer haar moeder voor

zich, die bij hun zomerkeuken in Virginia flinterdunne porseleinen borden voorzichtig in met stro gevulde tonnen verpakte. Huilend had ze afscheid genomen van hun burens en de mooie, stenen woning waarin ze geboren was. Toen ging die herinnering over in het donkergroene bos, zo verstikkend dicht dat de zon er nooit scheen. Op een bloedhete dag, boven een rotskloof die de Cumberland Gap genoemd werd, was hun wagen gekanteld en die prachtige porseleinen borden waren als duiven naar beneden gefladderd in een donkere spleet die zo diep was dat ze nooit meer in het licht zouden komen. Haar beschaafde moeder was in verwachting geweest, herinnerde ze zich, en was in tranen uitgebarsten. Herinnerde hij zich dat ook? Uit de glimlach op zijn gezicht maakte ze op dat hij dat misschien ook nog wist, maar toen keek hij weer ernstig.

Dacht hij nu ook aan die smoorhete zomer, jaren geleden, toen hun gezin uiteen gerukt was? Daar zou hij vast niet over spreken, dacht ze. Geen veilig onderwerp. Dan kon ze beter nadenken over wat ze van hem wist. De man die voor haar stond, was een raadsel; binnen de nederzettingen van Kentucky werd hij zowel vereerd als veracht. Het gerucht ging dat hij een dochter had die zo wild was dat hij haar eigenhandig naar een school voor jongedames in Virginia had moeten brengen en dat hij daar nu vandaan kwam. Lael Click was bijna even bekend als haar vader, met haar blonde haar dat tot op haar voeten hing. Hoewel Morrow haar nooit ontmoet had, had ze genoeg over haar gehoord om rode oren te krijgen.

‘Dit wordt geen plezierreisje,’ deelde hij haar mee terwijl hij zijn hoed rechte trok.

Zijn waarschuwend toon werkte op haar zenuwen. Weer werd ze herinnerd aan haar te mooie kleding en ze schaamde zich dat ze niet zo verstandig was geweest een eenvoudige jurk aan te trekken. Dacht hij nu dat ze een en al kantjes en strikjes was, niet uitgerust voor een zware reis? Ze merkte dat hij haar al afgeschreven had en dat hij nu de punteraars bekeek... die

haar zaten te bekijken. Snel klapte ze haar waaier open om zich achter dit damesachtige voorwerp te verbergen. Ze voelde haar wangen gloeien en richtte haar aandacht op het ruwe hout van de platbodem, nauwelijks meer dan een vlot met een primitieve hut er bovenop. De zijkanten waren bezaaid met kijkgaten, die op gevaar wezen. Een drijvend fort, dat was het. Misschien leek de pionier daarom zo thuis op dit schip.

Zijn stem klonk wat vriendelijker. 'Als het goed is, ziet u over twee weken de Rode Rivier.'

Twee weken. Over veertien dagen zou ze thuis zijn. Maar zouden ze dat wel halen? Aan de laatste blik van tante Etta te zien, misschien niet. Langs de noordelijke oever van de Ohio-rivier lagen vaak indianen op de loer met de bedoeling alle kolonisten te doden die zich op die grote waterweg waagden. Haar vader was hiervan maar al te goed op de hoogte en had deze beroemde pionier ingehuurd ter bescherming. Als iemand haar veilig thuis kon brengen, was hij het wel.

Maar hoe bekwaam hij ook was, Ezekial Click kon de angst niet wegnemen die ze voelde toen de platbodem trillend wegvoer van de aanlegsteiger, een zandbank ontweek en de trage stroming van de rivier opvoer. Hij leidde haar naar een ton om op te zitten; volgens de donkere letters op de zijkant zat er rum in. De ochtendnevel hing boven de drie rivieren die hier bij elkaar kwamen, en de wind liet de linten op haar hoed even hard wapperen als de vlag op het fort hoog boven hen. Zachtjes zei ze de namen van de rivieren op om haar geheugen te testen. De Monongahela, de Allegheny en de Ohio... allemaal indianenwoorden.

Terwijl ze haar rug tegen het door de zon verwarmde hout van de hut drukte, wendde ze haar ogen geen moment af van de noordelijke oever, de Shawnee-oever. Ze hoorde dat kapitein Click de punteraars eraan herinnerde dat ze het midden van de ruim anderhalve kilometer brede rivier moesten aanhouden, ver buiten schootsbereik. Haar blik richtte zich op het

bouwwerk dat bekend stond als Fort Pitt. De houten muren verdwenen langzaam achter hen. Het bruine bolwerk boven op een hoge heuvel overschaduwde een paar indiaanse wohntenten die her en der op de vlakte stonden. Ze kneep haar ogen tot spleetjes tegen het zonlicht en herinnerde zich dat Fort Pitt een plaats was waar verbonden gesloten en goederen geruild werden. Een poort naar het westen.

Hoe veilig was het eigenlijk? Uit het grimmige, vastberaden gezicht van Ezekial Click maakte ze op dat ze beter af was geweest als ze in Philadelphia gebleven was. Onverwachts schoot haar een Bijbeltekst te binnen die ze geleerd had toen ze als kind bij haar vader op de knie zat. *Ik riep de Heere aan, die te prijzen is, en werd verlost van mijn vijanden.* De woorden speelden door haar hoofd als een lied. Maar ze vond er geen troost in.

Kapitein Click bracht haar een houten bord vol vette bonen met spek voordat hij zich bij de roerganger voegde, die het brede roer achter de hut bestuurde. De avond viel snel en de sterren knipoogden haar toe, glinsterend als de edelstenen waarmee de dames in Philadelphia hun jurken sierden. Maar de avondlucht was nog altijd dampend warm en de muggen leken meer trek te hebben in haar avondeten dan zichzelf. Waarom hadden de roodrokken de stad eigenlijk niet in april verlaten? Dat zou veel prettiger geweest zijn dan nu, in de zomerhitte!

Ze mepte een van de grootste insecten weg en bedacht dat ze dankbaar mocht zijn dat het leger eindelijk vertrokken was. Het bezoek aan haar tante in Pennsylvania, ter ere van haar zestiende verjaardag, had eigenlijk maar een half jaar moeten duren, maar het was uitgelopen tot twee jaar. Morrow was in de grote stad aangekomen met de roodrokken op haar hielen, en de gezellige logeerpartij die ze voor ogen had, was veranderd in een dienstbare positie toen de Britten Philadelphia

innamen. Het eenvoudige naaiatelier van haar tante Etta, in Elfreth's Alley, was een verbazingwekkend succes geworden toen officiersvrouwen en dames uit de stad binnendromden om jurken te laten maken voor de wekelijkse bals, paardenraces en theaterevenementen.

Bij die herinnering glimlachte ze laconiek en keek naar de jurk die ze nu aanhad. Toen de Engelse dames de stad verlieten, hadden ze hun rekeningen niet betaald en hun jurken niet opgehaald, dus had Morrow deze betoverende jurk, en nog vele andere, gekregen. De vaardige hand van tante Etta was zichtbaar in alle verfijnde details van deze ecru zijden jurk, van het zilveren garen tot aan de blauwe sjerp om haar middel. Een ware lusthof aan uitbundig bloeiende bloemen sierde de zoom van de wijde rok, zo verbazingwekkend gedetailleerd geborduurd dat tante Etta gedwongen was om er wel zes van te maken. Ze had er al snel op aangedrongen dat Morrow bij haar in dienst kwam; haar bescheiden naaivaardigheid verbeterde zienderogen terwijl ze haar tante assisteerde bij het bedienen van de eierzuchtige officiersvrouwen.

Aanvankelijk vond ze de fraaie jurken en de drukte betoverend, tot ze het vermoeiende werk zat werd. Maar eigenlijk zat daar meer achter. Terwijl Sir William Howe en zijn maîtresse de feestelijkheden in de stad aanvoerden, had het armetierige leger van generaal Washington de hele winter te lijden onder kou en honger, nog geen dertig kilometer verderop, in Valley Forge.

Nu, tijdens de eentonige bootreis, kwamen de flarden van haar leven in de stad haar achteraf gezien voor als taferelen uit een toneelstuk, kleurig en theatraal. Was het echt nog maar veertien dagen geleden dat tante Etta haar bijna gesmeekt had om te blijven?

Zij had op het atelier gepast terwijl haar tante naar de drukkerij ging. Bij haar terugkeer was haar gezicht onder de kanten voile van haar hoed zo rood als een papaver. Van de hitte, had

Morrow gedacht, want de maand juni was zo heet dat je een ei zou kunnen bakken op de keien van de stoep.

Nadat ze de deur zo hard had dichtgetrokken dat de winkelbel nog een minuut narinkelde, had tante Etta haar hoed, een verfijnd bouwwerk van frambooskleurige zijde, parelmoer en kunstbloemen, afgezet en op een houten standaard in de etalage neergezet. Onberispelijk gekleed als altijd was ze een wandelende reclame voor haar diensten, even effectief als het uithangbord met de afbeelding van een naald en draad.

‘Er is een nieuwe mantelmaakster zes huizen verderop,’ zei ze terwijl ze haar kanten handschoenen uittrok en op de toonbank liet vallen. ‘Die vrouw beweert dat ze in één dag een jurk kan naaien! De drukker heeft me zelf haar advertentie laten zien, maar ik kon het nauwelijks geloven.’

‘In één dag?’ herhaalde Morrow. ‘Misschien een kinderjurkje of een doopjurk voor een pasgeboren kind. Beslist niet zulke jurken als u levert.’

‘Niet ik, Morrow. Wij. De jurken die wij leveren. Vanmorgen nog hield Lady Richmond me op straat staande om te vragen of jij de zoom en mouwen van haar jurk wilde borduren voor het komende officiersbal. Ik durfde haar niet te vertellen dat je tegen die tijd op de een of andere lekkende schuit zit, ergens halverwege de Ohio.’ Ze begon de winkel rond te lopen en stond even stil om een stapel damesbladen op een bijzettafeltje recht te leggen. ‘Maar je hebt nog tijd genoeg, weet je.’

Morrow legde een aantal zijden maskers op een plank en keek haar tante aan. ‘Tijd genoeg? Waarvoor?’

‘Om van gedachten te veranderen over...’ Ze aarzelde even en kneep haar lippen op elkaar alsof het woord zuur smaakte. ‘Kentucky.’

Morrow zuchtte even. ‘Maar alles is geregeld. Pa verwacht me.’
‘Ik weet zeker dat ik je harder nodig heb dan hij.’

Morrow slikte een onbeleefd antwoord in, draaide zich om naar de plank en probeerde het gesprek op iets anders te bren-

gen. ‘Terwijl u weg was, kwamen kapitein Keene en meneer Marcum binnen; ze hebben een paar dingen gekocht.’

Etta liep om de toonbank heen en bekeek de planken met stoffen. ‘Lieve help, maar die twee hebben inmiddels een enorme rekening openstaan. Ze komen bijna elke dag. Ik wilde dat een van hen eens ophield met die smoesjes en gewoon om je hand kwam vragen... Dan zou je wel moeten blijven.’

Morrow glimlachte in een poging de ongerustheid van haar tante te verzachten. ‘Meneer Marcum heeft meer belangstelling voor schoengespens en kanten manchetten dan voor mij. En ik hoor dat kapitein Keene verloofd is met een dame in Engeland. Bovendien heb ik hun verteld dat ik wegga.’

‘En?’ Etta keek haar scherp aan.

‘Meneer Marcum nam beleefd afscheid. En kapitein Keene...’ Ze voelde dat ze bloosde onder de doordringende blik van haar tante. ‘De kapitein zei dat hij niet zo vaak meer in Elfreth’s Alley zou komen als het zonlicht van mijn aanwezigheid hier niet meer zou stralen.’

‘Aha, ik wist wel dat hij smoorverliefd was!’

‘Hoe dichterbij ook is, tante, die man is tweemaal zo oud als ik.’

‘Hij is nog maar vierendertig. Een goede partij. En een gerespecteerde officier in het leger van de koning, bovendien. Wat heb je nog voor vooruitzichten als je terug gaat naar het wilde westen?’

‘Vooruitzichten? Hoe bedoelt u?’

‘Luizige pioniers? Naar rum stinkende pelsjagers en handelaars? Je vader moest zich schamen om je naar huis te laten komen, juist nu je zo’n huwbare leeftijd hebt.’

Nu Morrow zich dit gesprek weer herinnerde, trok haar maag samen. Als tante Etta nu eens gelijk had? Misschien was het wel een vreselijke vergissing om terug te gaan naar Kentucky. Zuchtend zette ze haar halfvolle bord neer en liet de hond van de roerganger de rest opeten, terwijl ze aan haar

ouderlijk huis dacht. Ze had haar vader al twee jaar niet gezien. *Twee jaar*. Hoeveel heimwee ze ook had, tot vandaag toe was ze door de Britse bezetting gedwongen in het kleine atelier en huisje in Elfreth's Alley te blijven. Maar nu was ze vrij. *Vrij!* De stank van de stad vervaagde en ze kon opgelucht ademhalen. *Tenminste...*

Zonder die gedachte af te maken, ging ze op een strobed in de hoek van de hut liggen, achter een mousseline gordijn. Kapitein Click was altijd in de buurt, en zijn geweer was niet alleen op indianen gericht. Niemand zou zich vrijpostig gedragen, dat zou hij niet toestaan. Misschien dacht hij aan zijn eigen dochter, die nu veilig opgeborgen zat in een van de beste scholen van de koloniën. Morrow wenste dat hij over haar zou praten om de vervelende sfeer tussen hen beiden een beetje te verlichten. Maar ze had gehoord dat de pionier een man van weinig woorden was. Bovendien had hij geen tijd om zomaar een babbeltje te maken. Hoewel hij tegen de wand leunde alsof hij de grootste leegloper aan boord was, met zijn hoed van beverbont diep over zijn verbijsterend blauwe ogen getrokken, verslaptte zijn waakzaamheid geen moment.

De volgende morgen bekeek ze hem van onder haar eigen hoedrand heimelijk in het volle zonlicht. Niets ontsnapte aan zijn aandacht. Zodra er op de noordelijke oever een takje brak of een blad bewoog in de wind, zocht hij uit wat de oorzaak was. Zuchtend haalde ze de gedichtenbundel tevoorschijn die tante Etta voor haar had ingepakt en richtte haar aandacht op een luchthartig vers. Alleen was ze zelf niet luchthartig.

Zojuist had kapitein Click haar begeleid naar een krat waarvan de bovenkant verzacht werd door een beverpels. Hier at ze haar ontbijt: koude koek en lauwe koffie. De rijzende zon gaf het water een smaragdgroene schittering en toen ze over de rand van haar tinnen beker tuurde, zag ze een reiger opvliegen. Het land begon er vertrouwd uit te zien, als een oude vriend die ze gemist had en opnieuw leerde kennen. Door een bocht

in de rivier gleden ze dichterbij naar de zuidelijke oever toe, en het was of ze de met bosjes begroeide oever zou kunnen aanraken als ze haar hand uitstak.

Ze ging zozeer op in de wilde schoonheid dat ze schrok toen kapitein Click naast haar ging zitten, met zijn geweer in de aanslag. Maar wat kon één geweer beginnen tegen een kano vol indianen? Hoewel de punteraars pistolen bij zich hadden, voelde ze zich gespannen en keer op keer werd haar blik getrokken naar de noordelijke oever... de Shawnee-oever.

‘Ik kan me niet herinneren dat ik u vanmorgen op wacht gezet heb.’

Zijn rustige commentaar verraste haar. Miste hij dan niets? ‘Het is... de herinnering, denk ik.’ Op zijn gezicht zag ze meeleven en bezorgdheid; ze knipperde met haar ogen om te voorkomen dat de tranen die ineens opgeweld waren, over haar wangen liepen.

Hij legde zijn geweer op zijn knieën. ‘Het is beter om aan de toekomst te denken dan aan het verleden.’

‘Ja,’ zei ze en keek naar het boek op haar schoot. Maar hoe kon ze dat doen nu het verleden alles overschaduwde?

Vannacht had ze over ma, Euphemia en Jess gedroomd. Hoe dichterbij ze bij de nederzettingen van Kentucky kwamen, hoe levendiger haar herinneringen werden, even breed, diep en donker als de rivier waarop ze zich nu waagden. Het was alsof ze door elkaar geschud werd door die herinneringen tot ze zich alle details herinnerde die ze zo graag wilde vergeten.

Haar leven leek nog maar net begonnen toen de vijandige Shawnee-indianen moordend en kidnappend langsgekomen waren. Destijds was ze nog maar vijf geweest; nu was ze bijna achttien. In de loop van die barre jaren was er nog iets gebeurd wat haar leven op z’n kop zette. Een angstaanjagend voorval dat een diepe, onuitwisbare indruk op haar gemaakt had; ook deze herinnering bleef haar achtervolgen. Ze was destijds tien geweest, en pa en zij waren alleen achtergebleven, met de schim

van Jess. De blokhut werd bijna begraven door een sneeuwstorm; telkens weer had ze langs de luiken naar buiten getuurd en gehoopt dat de storm zou ophouden. De sneeuw deed haar denken aan de dag waarop haar familie gestorven was, toen het donzige matras opengereten werd en de veren in de overhoop gehaalde blokhut rond dwarrelden.

Deze avond zat pa aan de schragentafel bij de haard over zijn bijbel gebogen om de preek voor zondag voor te bereiden. Met de schort van ma tweemaal om haar middel geslagen was ze vlak naast hem bezig met tafeldekken: een beetje zout en drie tinnen lepels die helemaal uit model waren. Boven het vuur pruttelde een stoofpot van hertenvlees, en ze roerde voorzichtig; ze had te veel gemaakt, maar ze wist wel waarom. Voor Jess, voor het geval dat hij kwam. Na een paar jaar zou hij de weg naar huis vast nog wel weten. Elke avond dekte ze de tafel voor drie personen, en na het avondeten zette ze zijn ongebruikte beker en bord weer weg. Als haar broer thuiskwam, wilde ze dat hij zich welkom voelde en zag dat ze hem niet vergeten waren.

‘Hemelse Vader, we smeken U onze zonden te vergeven zoals wij hen vergeven die tegen ons gezondigd hebben. Zegen dit eten voor onze lichamen. En breng onze jongen thuis, alstublieft. Amen.’ Pa eindigde zijn gebed met vochtige ogen, en ze was blij dat hij haar niet aankeek, anders zou ze zelf ook gaan huilen.

Ze aten in stilte terwijl de sneeuw en de wind hen probeerden te begraven. Op zo’n avond zouden er tenminste geen indianen rondlopen, dacht Morrow, dus ze hoefde niet ongerust te zijn. Ze zag met plezier dat pa goed at, zodat zijn magere lichaam een beetje steviger zou kunnen worden.

‘Je begint een prima kokkin te worden, Morrow,’ zei hij terwijl hij nog een stuk brood nam.

Glimlachend vulde ze zijn kom bij, maar nog voordat ze kon gaan zitten, bonkte er iets op de veranda. Was de karnton om-

gewaaid? Ze stak nog een kaars aan en zag tot haar verbazing dat haar handen beefden. Bij de tweede bonk keek pa op, met zijn lepel nog in de lucht. Ze keken elkaar aan en vroegen zich af wat ze moesten doen. Bij de derde bonk stonden ze allebei op.

Terwijl hij de deur van de blokhut opendeed, verstopte zij zich in de schaduw van de hoekkast. Een lange gestalte stond als bevroren op de veranda, gehuld in buffelhuid; de randen van zijn jas waren bedekt met ijs. Een pelsjager die door de storm overvallen was? Een verdwaalde kolonist die het fort net misgelopen was? *Niet Jess*. Wat een teleurstelling. Pa nodigde de vreemdeling binnen en worstelde met de wind om de deur dicht te trekken. In het karige licht van drie kaarsen keek ze aandachtig toe terwijl de man zijn jas uittrok en op de grond liet vallen; de zware huid zag eruit als een bizon die zojuist geveld was.

Haar mond viel open, maar ze kon geen geluid voortbrengen. De aanblik van kralen en hertenleer overweldigde haar en ze deinsde nog verder terug. De indiaan had een kleinere indiaan in zijn armen. Ze keek toe terwijl pa de jongen aanpakte en op zijn eigen bed in de hoek van de blokhut neerlegde, op het schone verenmatras. Nu was ze helemaal ontzet. Dat matras had ze pas open getornd en ze had alle veren stuk voor stuk schoongemaakt voordat ze dat matras weer dicht naaide. En nu lag die donkere, vuile jongen...

‘Morrow, geef deze man wat stoofpot en cider, dan ga ik voor zijn zoon zorgen,’ riep hij haar toe.

Zijn zoon? Hoe kon hij dat weten? Er was geen woord gesproken. Maar de jongen op het bed leek inderdaad op de man die in kleermakerszit bij de haard ging zitten. Ze gaf hem een volle kom en hij at haar dikke stoofpot met zijn handen, alsof hij uitgehongerd was.

‘Haal een paar schone lappen... en zet een pan water op het vuur,’ zei pa daarna.

Dat deed ze, en vervolgens liep ze ongevraagd naar het me-

dicijnkastje dat aan de andere kant van de kamer aan de muur hing. Er waren ook geen woorden nodig om te zien dat de jongen ziek was. Zijn koortsige gezicht had de kleur van gedroogd bloed, en ze zag wel honderd vlekjes op zijn huid toen pa hem zijn geitenleren hemd uittrok.

Bij het bed kon ze eindelijk weer wat zeggen, maar haar stem klonk zo beverig als een blad in de wind. ‘Leverkruidthee breekt de koorts.’

‘Ja, dat klopt, Morrow.’

‘Is hij erg ziek, pa?’

‘Ik ben bang van wel.’

Wat zou er gebeuren als hij doodging onder hun handen? Ze wierp nog eens een blik op de woeste indiaan. Zou hij hen in stukjes hakken met de tomahawk die aan zijn gordel hing? Haar maag deed pijn van angst, en ze dacht dat ze zelf misschien ook ziek was.

Naast haar haalde pa zijn hand over zijn blonde baard. ‘Giet de wateremmer leeg en vul die met sneeuw. We moeten hem afkoelen om de koorts naar beneden te brengen. Dan geven we hem daarna leverkruid.’

De wind had een dikke laag sneeuw tegen de trap van de blok-hut gedreven en ze schepte de emmer vol. Toen sjouwde ze die naar het bed. Ze was zo in de war dat ze de deur liet openstaan. De lange indiaan, die zijn kom leeggegeten had, sloot de deur voor haar en kwam daarna aan het voeteneind van het bed staan. Zijn gezicht leek uit bruin graniet gehouwen. Onder zijn kritische blik pakten ze de jongen in met verse sneeuw; de ijsskoude stukken glinsterden als glassplinters tegen zijn donkere huid.

‘Zeef de thee, dan kunnen we hem een slokje geven,’ zei pa tegen haar.

Ze deed haar best om het goed te doen en om op te houden met beven. Met een lepelkje voerden ze de jongen kleine slokjes thee, maar helaas kwam het er net zo hard weer uit. Ineens wist ze weer wat tante Sally, de vroedvrouw van de neder-

zetting, gezegd had: 'Leverkruidthee breekt vrijwel altijd de koorts, maar als je hem heet inneemt, word je er misselijk van.' Dat was Morrow in haar verwarring vergeten. Toen ze naar de rommel keek, kon ze wel huilen.

'Laten we bidden,' zei pa toen ze alles schoongemaakt hadden, alsof het zondag was en hij klaar was met zijn preek. Alleen ging hij nu op zijn knieën zitten. Ze keek snel naar de indiaan aan het voeteneind van het bed. Zou hij ook bidden? Deden indianen dat eigenlijk?

Ze knielde naast pa neer en vouwde haar kleine, koude handen. Alleen de Almachtige kon hen nu nog helpen en het doorweekte verenmatras redden dat nu al tweemaal door indianen verwoest was. Ze hoorde nauwelijks wat pa bad. Toen hij klaar was, probeerde hij met de lange man te praten, terwijl Morrow bij de vreemde jongen bleef staan kijken hoe de sneeuw smolt op zijn koortsige huid.

Hij leek ouder dan zij, misschien even oud als Jess nu was. Zijn haar was bijna even lang als haar eigen haar, maar veel steiler. Voor het eerst van haar leven zag ze een indiaan van dichtbij. Sommige vrouwen in de nederzetting zeiden dat deze wilden een zwart hart hadden. Ze wenste in stilte dat hij zijn ogen zou opendoen, zodat ze kon zien of die ook zwart waren.

'Wat voor soort indiaan is hij, denkt u?' fluisterde ze toen pa weer bij het bed kwam staan.

Hij keek haar bedachtzaam aan. 'Een Shawnee-indiaan, denk ik.'

Ze keek met open mond naar hem op, weer bang.

'Als het Jess was, zou ik hopen dat er iemand voor hem zorgde,' zei hij.

Ze beet op haar lip. Het had geen zin om tegen pa in te gaan, want hij wist altijd precies het goede antwoord, regelrecht uit de Bijbel. Om hem voor te zijn, zei ze: 'Heb uw vijanden lief, zegen wie u vervloeken, doe goed aan wie u haten en bid voor hen die u boosaardig behandelen en u vervolgen.'

Hij glimlachte. ‘Goed zo, Morrow.’

De Shawnee-indianen bleven vier dagen. Terwijl pa en zij voor de jongen zorgden, ging de lange indiaan op jacht en bracht allerlei soorten vlees binnen. Konijn, ree, zelfs buffel.

Toen de vlekjes bij de jongen begonnen te verdwijnen en bij Morrow opkwamen, gingen de indianen eindelijk weg. Ze lag op het smerige verenmatras en wilde dood, maar pa en de Almachtige hielden haar in leven.

‘Jij moet het overleven, Morrow,’ zei pa terwijl hij haar bij de haar wiegde. ‘Net zoals de jonge Shawnee-indiaan die we geholpen hebben. God heeft een plan met je leven.’

Morrow vloog overeind; haar dunne onderlaken was nat van het zweet. Het gekraak van de platbodem en het gescharrel van een muis waren een welkome verandering na haar nachtmerrie. In een van de schemerige hoeken smeulde een olielamp. Dat herinnerde haar aan de realiteit: ze was geen tien jaar en doodziek, maar ze was bijna achttien en ze was aan boord van een schip op weg naar huis. Pa hield haar niet troostend vast en ze zat niet onder de vlekjes. Ze was alleen bezweet.

Dwars door het dunne gordijn dat haar nog enige privacy bood, ontwaarde ze de stevige gestalte van kapitein Click die haar moest beschermen tegen alle kwaad. Ze hadden hun kamp opgeslagen op de veilige zuidelijke oever van de rivier; de punteraars sliepen bij toerbeurt en de rest hield de wacht. Slaperig telde ze de reisdagen af die ze al achter de rug hadden. Zeven. Nog een stuk of zeven te gaan. Ze ging weer liggen, klaarwakker in het besef dat de zon bijna opging. Op de tast zocht ze in haar brokaat tasje naar een flacon rozenwater. Ze snoof de versterkende geur diep in en probeerde nuchter en verstandig te zijn.

Nu was ze een volwassen vrouw. Een vrouw die haar emoties onder controle moest zien te krijgen voordat ze weer op

de vaste wal van Kentucky stapte. Toch voelde ze zich nog precies hetzelfde als dertien jaar geleden, toen ze in deze rivier stond en luisterde hoe haar leven verscheurd werd. In haar hart was ze nog steeds vijf jaar en keek haar broer na terwijl hij zei dat ze zich niet mocht verrroeren; ze kwam terug in de blokhut waar ma niet langer troostend aanwezig was, ze keek toe terwijl pa een omheining plaatste om twee nieuwe graven heen. Niets leek de pijnlijke band die haar aan het verleden kluisterde, te kunnen doorbreken. En de rivier slingerde haar voorwaarts, zodat ze het verleden opnieuw onder ogen moest zien. Of ze daar nu klaar voor was of niet.